

Резюме на първия вариант на Споразумение за партньорство 2021 – 2027

Описание на целите на политиката:

Цел на политиката 1: По-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативния и интелигентен икономически преход

Приоритети на политиката:

- повишаване на качеството, капацитета и продуктивността на научната и иновационна система;
- устойчив растеж на предприятията и развитие на предприемаческата екосистема и бизнес среда;
- повишаване на темповете на дигитализация на предприятията и дигитализация на публичните услуги в полза на гражданите и бизнеса.

Цел на политиката 2: По-зелена, нисковъглеродна Европа чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, приспособяване към изменението на климата и превенция и управление на риска

Мерки за ресурсна ефективност насочени към:

- Предотвратяване образуването на отпадъци:
  - подкрепа за предприятията за въвеждане на нисковъглеродни, ресурсно и енергоефективни технологии, в т.ч. безотпадни технологии, редуциране на количествата отпадъци, генерирани в процеса на производство, развитие на индустриална симбиоза, използването на алтернативни суровини, рециклирани материали като суровини и др.;
  - битови отпадъци – мерки по отношение образуването на отпадъци и такива, свързани с фазата на потребление и употреба;

- Насърчаване на ефективното използване на ресурсите по време на целия им жизнен цикъл, включително поправка и повторна употреба;
- Подобряване на степента на рециклиране, вкл. чрез осигуряване на задължително разделно събиране на рециклируемите фракции;
- Разработване и популяризиране на продукти и материали, по-устойчиви и подходящи за дълготрайно използване и по-лесни за рециклиране, както и модернизация на производството във връзка с новите изисквания към продуктите;
- Инвестиции в развитието на инфраструктурата, свързана с управлението на битовите отпадъци за постигане на целите за 2030 г. за рециклиране на отпадъците и намаляване на количествата на депонираните отпадъци;
- Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика и ресурсната ефективност.

Мерки, насочени към подобряване на енергийната ефективност в предприятията и насърчаване нарастването на дела на енергията от възобновяеми източници.

- мерки за енергийна ефективност в предприятията въз основа на препоръки от енергиен одит (обследване за енергийна ефективност);
- въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт и за мониторинг и контрол на енергопотреблението;
- стимулиране на предприятията да използват електрическа, топлинна и охлаждаща енергия, произведена от възобновяеми източници за собствено потребление (като допълващи към дейностите за подобряване на енергийната ефективност в предприятията);
- осигуряване на интегриран подход за фокусирано и координирано прилагане на мерки за енергийна ефективност във всички икономически сектори.

Мерките по отношение намаляване нивата на замърсяване на въздуха:

- Подмяна на индивидуални отоплителни устройства на твърдо гориво с алтернативни източници на отопление. Фокусът ще бъде към общините с нарушено качество на въздуха, в които ще се работи за въвеждане на „Зони с ниски емисии“ за битово отопление;
- Насърчаване на електромобилността чрез изграждане на зарядни станции за електромобили;
- Насърчаване подмяната на остарелия автомобилен парк на физическите лица с екологосъобразни МПС.

Основни области на интервенции за управление на риска от наводнения, свлачищни сртищни, ерозионни и абразионни процеси:

- Подобряване превенцията на риска от екстремни явления чрез предварително прогнозиране, моделиране и предупреждение с основен акцент преминаване от

реакция в превенция, включително информираност и подготвеност на населението за реакция при риск от бедствие;

➤ Подобряване управлението на риска от наводнения (съответно засушавания), горски пожари, процеси, свързани с движение на земни маси, земетресения. Мерките целят вкл. и намаляване на неблагоприятните последици от тези бедствия с природен характер;

➤ Намаляване на риска от наводнения чрез насърчаване прилагането на зелени мерки, насочени към превенция и защита от наводнение;

➤ Въвеждане на съвременни методи и технологии за подпомагане управлението на риска за обучение, превенция, мониторинг, ранно предупреждение, евакуация на населението и други.

Основни области на интервенции за опазване, поддържане и възстановяване на екосистемите и биологичното разнообразие:

➤ Изпълнение на конзервационни / възстановителни мерки за подобряване / поддържане на природозащитно състояние на видове и типове природни местообитания, насочени към мрежата Натура 2000, включително намаляване на заплахите от транспорта за видовете и местообитанията;

➤ Дейности, насочени към адаптиране на районите към промените в климата, както и такива за смекчаване на ефектите от климатичните промени с цел опазване на екосистемите, включително изграждане / подобряване на качеството на екологосъобразна инфраструктура, свързана с Натура 2000;

➤ Обезпечаване на ефективното и ефикасно управление на мрежата „Натура 2000“ и изграждане на капацитет на заинтересованите страни за ефективно участие в този процес, разработване на Планове за управление на защитени зони и подобряване знанията за Натура 2000 и подкрепата на общността;

➤ Мерки за опазване / възстановяване на биологичното разнообразие, дефинирани в национални стратегически, планови и програмни документи, с фокус върху подобряване на екосистемите и осигуряване свързаността на мрежата Натура 2000.

Политиката по рибарство е насочена в няколко направления:

➤ Насърчаване на устойчивото рибарство и опазването на водните биологични ресурси;

➤ Насърчаване на устойчивите дейности, свързани с аквакултурите, и на преработването и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури;

➤ Укрепване управлението на Черно море и създаване на предпоставки за безопасността, сигурността и чистотата. Подпомагането ще бъде насочено

към устойчивото стопанисване на морето чрез насърчаване на знанията за морската среда, морското наблюдение и сътрудничеството;

- Постигане на целите на ОПОР чрез подхода Водено от общностите местно развитие.

Цел на политиката 3: По-добре свързана Европа чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на ИКТ

Инвестициите по тази цел на политиката ще са насочени към осигуряване на предпоставки за повишаването на:

- ✓ Цифровата свързаност;
- ✓ Железопътната инфраструктура;
- ✓ Пътната инфраструктура;
- ✓ Интермодалния транспорт и оперативната съвместимост на мрежите;
- ✓ Пътната безопасност;

Цел на политиката 4: По-социална Европа чрез изпълнение на европейския стълб на социалните права

Интервенциите по тази цел на политиката ще бъдат насочени към формиране и повишаване качеството на:

- ✓ Образованието и обучението;
- ✓ Пазара на труда;
- ✓ Социалното включване;
- ✓ Подобряване на здравните характеристики на населението;

По фонд „Убежище и миграция“ ще се осигури допълняемост чрез инвестиции насочени към подкрепа за стабилна система за прием на граждани на трети държави, търсещи международна закрила, легална миграция на граждани на трети държави, както и ефективно връщане на лицата, които не отговарят/ вече не отговарят на условията за престой в ЕС.

Амбициите към края на програмния период :

- достигане ниво от 60 на измерение „Човешки капитал“ на DESI спрямо 28.5 в DESI 2019;
- достигане ниво от 60 на измерение „Използване на интернет услуги“ на DESI спрямо 32.5 в DESI 2019;
- достигане на ниво от 600 000 лица, живеещи в риск от бедност, получили храни и материална подкрепа по оперативната програма за храни и/или основна материално подпомагане;
- достигане ниво от 5.7% на участие на населението на възраст 25-64 г. в образование и обучение спрямо 2.5% към 2018 г.;
- достигане ниво от 77% на коефициент на заетост за населението на възраст 20-64 г. спрямо 72.4% към 2018 г.;

- достигане ниво от 4% на коефициентът на безработица на населението на възраст 15-74 г. спрямо 5.2% през 2018 г.;
- достигане ниво от 75% на коефициентът на икономическа активност на населението на възраст 15-64 г. от 71.5% през 2018 г.;
- намаляване броя на младежите на възраст 15-29 г., които не работят и не учат с 30% до 135 хил. спрямо 193.1 хил. през 2018 г.;
- достигане ниво от 5.8% на вариация на коефициента на заетост по райони спрямо 6.1% към 2018 г.

Цел на политиката 5: Една Европа по-близка до гражданите чрез насърчаване на устойчиво и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и местните инициативи

- Предвижда се интервенциите да имат изключително териториална насоченост, като акцентът ще бъде поставен върху оползотворяването и капитализирането на местните дадености и възможности при адресирането на специфичните нужди на съответните територии. В рамките на интегрираните териториални подходи интервенциите ще се осъществяват на базата на териториални стратегии за развитие в две направления:
  - градско развитие на територията на 10 общини на големи градове от първо и второ йерархично ниво съгласно Актуализацията на Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.
  - териториално развитие на шестте района в страната (NUTS 2 региони).
- Инвестициите ще се осъществяват чрез пакети от взаимосвързани и допълващи се интегрирани проекти (концепции за ИТИ), обхващащи територии с общи характеристики и/или потенциали за развитие, включващи най-подходящата комбинация от ресурси и мерки, които да бъдат използвани целенасочено за осъществяване на конкретна цел или приоритет от съответната териториална стратегия. Инвестициите в инфраструктура в подкрепа на секторните политики ще се осъществяват на базата на предварително картиране на нуждите по места. Пакетите ще включват комбинация от проекти за инвестиции в инфраструктура, съпътствани от подходящи „меки“ мерки, като ще се търси допълняемост на инвестициите по различните програми, съфинансирани от ЕФРР и ЕСФ, Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони, както и националния бюджет.
- Интегрираните териториални стратегии за всяко от двете направления (градско и териториално) ще отчитат спецификите на съответните територии и ще предвиждат конкретни мерки за развитието им спрямо идентифицираните слабости или потенциали. За изпълнението на всяка стратегия ще има заделен бюджет, който се определя на базата на методология, която също отчита различията и спецификите на съответните градове и райони. Ще се подпомагат инвестиции, насочени към подобряване и развитие на здравните и социалните

услуги, образованието, професионалното обучение, културата, спорта и туризма, устойчивата градска мобилност, цифровата и безопасна транспортна свързаност, кръговата икономика, енергийната ефективност, достъпът до адекватни жилищни условия, достъпът до качествени публични услуги, мерки за подобряване на качеството на околната среда (включително зелена инфраструктура), мерки за насърчаване на икономическата активност (включително инвестиции в индустриални зони или друга инфраструктура за развитие на икономически дейности и подпомагане на иновациите и развитието на МСП).

- Ще се подкрепя създаването на иновативни мрежи между градовете и на функционални връзки между градовете и селските райони. Ще се насочат усилия за създаване на умни градове, където чрез дигиталните и телекомуникационните технологии ще се повишава ефективността на традиционните мрежи и услуги като градски транспорт, безопасност на градската среда и трафика, административни услуги. Специален фокус на инвестициите ще бъде насърчаването на устойчивата градска мобилност чрез развитието на интегрирани мултимодални транспортни системи в градовете, включително нов екологосъобразен подвижен състав, на база на интегрираните териториални стратегии, в които са интегрирани планове за устойчива градска мобилност.
- Осигуряване на здраве за всички чрез превенция на болестите, условия за здравословен живот, достъпни и качествени здравни услуги чрез:
  - Промоция на здраве и профилактика на болестите, укрепване на капацитета на общественото здравеопазване;
  - Качествена и достъпна извънболнична, болнична спешна и психиатрична медицинска помощ;
  - Адекватна медицинска помощ и грижи за специфични и уязвими групи от населението;
  - Високоэффективен контрол на медицинската дейност;
  - Ефективна политика по отношение на лекарствата и медицинските изделия;
  - Изградено електронно здравеопазване и национална здравна информационна система;
  - Достатъчни и квалифицирани човешки ресурси в здравеопазването и подобрени условия за обучение и работа;
  - Финансова устойчивост на националната система на здравеопазване;
  - Иновативна медицинска наука и практика.
- В областта на туризма, интервенциите ще бъдат фокусирани върху опазване, развитие и популяризиране на публичните туристически активи и свързаните с тях туристически услуги.
- При осъществяване на интервенциите, свързани с опазване, развитие и популяризиране на културното наследство, подкрепата ще бъде съсредоточена върху предварително определени обекти от национално и световно значение, имащи най-голям потенциал за привличане на туристи и съответно за генериране на растеж, алтернативна заетост и намаляване на процеса на обезлюдяване в

регионите, особено в такива, в които културното наследство е единственият ресурс. В допълнение ще бъдат предприети действия за устойчивото управление на културното наследство чрез разработването на Планове за опазване и управление на обектите на недвижимото културно наследство и изграждане на необходимата материална и техническа инфраструктурата за създаване на ключови регистри и дигитализация на културни ценности.

❖ **Предварителното разпределение на финансовите средства от ЕФРР, КФ, ЕСФ + и ЕФМДР(общо) по цели на политиката:**

• Цел на политиката 1 -	1 966.96 млн. евро
• Цел на политиката 2 -	2 367.08 млн. евро
• Цел на политиката 3 -	1 252.06 млн. евро
• Цел на политиката 4 -	2 499.78 млн. евро
• Цел на политиката 5 -	1 145.68 млн. евро
• Техническа помощ -	337.40 млн. евро
Общо:	<u>9 568.95</u> млн. евро

❖ **Предварително разпределение на финансовите средства от всеки от фондовете, за техническа помощ и национален принос, и разпределение на финансовите ресурси по програми:**

• ОП Развитие на регионите -	2 091.73 млн. евро
• ОП Иновации и конкурентноспособност -	2 326.49 млн. евро
• ОП Околна среда-	2 215.49 млн. евро
• ОП Транспортна свързаност -	2 299.53 млн. евро
• ОП Електронно управление и ТП -	525.24 млн. евро
• ОП Наука и образование -	1 517.83 млн. евро
• ОП Развитие на човешките ресурси -	2 304.61 млн. евро
• ОП Храни и основно материално подпомагане -	267.86 млн. евро
• Програма за морско дело, рибарство и аквакултури-	106.18 млн. евро

Общо: (от ЕФ-9 232.68; ТП-337.40; НП-4 085.81) **13 654.75** млн. евро